

Staro, a zavito še v celofan

Center ponovne uporabe Velenje Rabljenim kosom pohištva in opreme vdihnejo novo življenje

V bližini Sončnega parka v Velenju, v stavbi, kjer so nekoč šivale Emklubove šivilje, je pred letom in pol odprl vrata center ponovne uporabe. V mestu in okolici so sprva nanj gledali z velikimi predsodki. Govorilo se je, da je to prodajalna za ljudi iz socialnega dna. A ni trajalo dolgo, da so ljudje od blizu in daleč center ponovne uporabe vzeli za svojega. V njem so v prvih štirih mesecih letošnjega leta prodali ali podarili kar deset ton najrazličnejših kosov pohištva, gospodinjstskih aparatov, posode, knjig, slik, spominkov in otroške opreme.

MATEJA KOTNIK,
besedilo in fotografija

»Gospa, čim prej pridite pogledat. Za kuhinjo vlada velik interes. Sedemnajst strank si jo želi,« je sogovornici po telefonu pojasnjevala Alenka Košir, še prej pa z gospo na drugi strani telefona natančno premerila dimenzije rabljene kuhinje v beli barvi in ji pojasnila, da kuhinja vključuje tudi štedilnik in hladilnik. »Več dni smo jo čistili. Vsi štirje,« je povedala Alenka Košir, promotorka centra ponovne uporabe, kjer delajo še Jernej Rogina, Jure Zajc in Rožle Janežič. »Pri nas vsi delamo vse; sprejemamo stranke v trgovini, delamo v delavnici, čistimo in obnavljamo rabljeno opremo ...« našteva Koširjeva, ki je v času našega obiska v trgovini, fan-tje pa v delavnici. Jernej Rogina, po poklicu mizar, obnavlja staro nočno omarico. »Iz nje bom naredil koš za smeti,« je rekel Jernej, ki ni klasičen mizar, ampak prava umetniška duša, ki obvlada tehniko staranja in svoje znanje na delavnici z veseljem deli tudi z drugimi. »Omarica bo dobila noge, na mestu, kjer je bil nekdanji predal in ga ni več, pa bo odprtina za odlaganje smeti. Koš se bo v omarico namestil preprosto skozi njena vrata,« je razložil Jernej in pripomnil, da bo imel z omarico zagotovo kakšnih deset ur dela. Njegovo vodilo pri obnovi starin je: »Predmetom čim manj odvzeti in čim manj dodati.«

Jure Zajc čisti svetilko. V centru je tako, da morajo zaposleni poprijeti za vsako delo.

Po kavč v osmo nadstropje

Številne kose pohištva sodelavci centra za ponovno uporabo dobijo na terenu ali jih stranke pripeljejo same. »Pogosto se pri nas ustavijo na poti na odlagališče in rečejo, naj pogledamo, ali je med njihovo staro šaro še kaj uporabnega. Za njih je to krama, za nas pa pogosto izjemno dragoceni kosi, ki brez težav najdejo kupca,« je rekla Alenka Košir. Center ponovne uporabe ima ob četrtkih na voljo tudi službeni avto, ki ga z gorivom napolni Mestna občina Velenje zato, da lahko kakšen kos odvečnega pohištva ali druge opreme odpeljejo vsem tistim občanom in občankam, ki tega sami ne zmorejo, a pri tem vedno opozorijo, da niso bližnjica, po kateri bi se ljudje znebili svojih odpadkov. »Včasih kliče kakšna babica, ki živi visoko v kateri od stolpnice in bi rada podarila kavč, a nima nikogar, da bi ga odnesel. Ali pa kdo, ki se je preprosto naveličal prelagati predmete, ki jih

ne potrebuje sem ter tja po stanovanju in jih center dobi še tako rekoč zavite v celofan,« je povedal Jernej Rogina in pripomnil, da je pohištvo med najbolj iskano opremo v trgovini centra za ponovno uporabo.

Prodajalna iz tedna v teden spreminja svoj videz. Enkrat je v njej veliko kavčev in omar, drugič so v njej same pisalne in računalniške mize ... »Vedno pa je v njej mogoče najti veliko porcelana, kozarcev, krožnikov, pribora pa tudi knjig in otroških igračk. Pri nas vse, kar dobimo v center, najprej popravimo in obnovimo, nato temeljito očistimo. Zato v naši trgovini vedno prijetno diši. Kupili smo velik pralni stroj, imamo tudi stroj za mokro globinsko čiščenje. Naše stranke domov vedno odnesejo sicer rabljene, a čiste predmete po ugodnih cenah. Skodelica za kavo, denimo, stane 25 centov, krožnike prodajamo med 20 in 30 centi, skodelice za kavo po 50 centov, nekoliko dražji so dragocenejši kosi iz porcelana ali stekla ter umetniška dela. Pred

dnevi smo dobili v prodajalno kozarce za šampanjec, ki jih prodajamo za 20 evrov. Po nekoliko višji ceni, a še zmeraj zelo dostopni, prodajamo tudi kose pohištva, ki smo jih res temeljito obnovili s posebnimi tehnikami staranja in za to porabili kakšen evro več,« je pojasnila Alenka Košir.

Ura za kmetijo

Ob našem obisku je v prodajalni centra za ponovno uporabo zelo živahno. Starejši gospod, reden obiskovalec prodajalne, ki vanjo tu in tam tudi kaj prinese, je prišel po leseno dno, ki ga potrebuje za posteljo na starejši kmetiji, katere lastnik je postal pred kratkim. Tik pred odhodom se je odločil še za nakup stenske ure, ki jo bo obesil v prostor za druženje s prijatelji. Drugi kupec se je odločil za nekaj plišastih igračk, tretji pa je prodajalno zapustil praznik rok, saj so mu zelena računalniško mizo že prodali. »Pridete še pogledat. Zagotovo bomo kmalu spet dobili kakšno,«

ga je opogumljala Alenka Košir. Jernej Rogina je medtem odgovarjal na službeni telefon. Klical je gospod, ki mu je Jernej po naročilu obnovil star leseni stol. »Vse je tako, kot ste naročili, le tisti kos lesa, za katerega ste mislili, da bo dober za polomljeno nogo, nisem mogel uporabiti. Pridete jutri? Prav. Stol vas čaka v prodajalni,« je stranki razlagal Jernej Rogina. Preden je odložil, je stranko zanimala še cena. »Petdeset evrov gospod,« je dodal Jernej in gospod na drugi strani telefona je bil menda izjemno zadovoljen tudi s tem.

»Najtežje nam je določiti ceno za posamezne kose pohištva in opreme. Pri izdelkih, kot so starine, priznani porcelan ali umetniška dela, postavimo nekoliko višjo, pri drugih je zelo ugodna. Rabljen štedilnik pri nas dobite že za trideset evrov, televizor za dvajset. Veliko je povpraševanja po rabljenih televizorjih. Še posebno med delavci na gradbišču bloka šest v Termoelektrarni Šoštanj. Kar nekaj smo jih prodali tja,« je povedala Alenka Košir.

Vrtec na obisku

V centru ponovne uporabe v Velenju pogosto kaj podarijo. Še posebno radi darujejo knjige. Poslali so jih v dom za varstvo ostarelih v Velenju, materinski dom v Mozirju in v celjske zapore. »Ker se v centru ponovne uporabe nismo odločili za zbiranje in prodajo rabljenih oblačil, tu in tam organiziramo kakšno akcijo. Lani pomladi smo zbirali oblačila za zvezo prijateljev mladine,« je pojasnila Alenka Košir in spomnila, da jih včasih obiščejo najmlajši iz vrta, ki so tudi deležni kakšne majhne stare, a še uporabne pozornosti. Če ne kje drugje, jih Alenka s sodelavci najde v 'svaštarnici', kot so poimenovali omaro, kjer je mogoče najti skorajda vse.

Center ponovne uporabe financirata Mestna občina Velenje in projekt Use reuse. V lokalni skupnosti in širše (v center prihajajo ljudje iz celotne Slovenije) je bil izjemno dobro sprejet, tudi med donatorji, ki so z barvami, laki, podi, orodjem in še čim pomagali pri njegovem nastajanju. Strankam je na razpolago od ponedeljka do petka med 7 in 17. uro.

Zmagovalci natečaja z OŠ Starše uživali na Jezerskem

Nagradni izlet za zmagovalce natečaja družbe Slopak »Recikliraj steklenico, z risbico na končni izlet!«

Družba Slopak je za osnovne šole v okviru evropskega projekta LIFE Ločujem odpadke organizirala tri nagradne natečaje, ki so otrokom zabavno približali temo pravičnega ločevanja odpadkov in spodbujali njihovo ustvarjalnost. Na natečajih so učenci na risbice prelivali ideje o novih izdelkih, ki jih lahko naredimo iz pravilno ločenih odpadkov.

Z natečajem je družba Slopak otrokom pokazala, da so odpadki surovine za nove izdelke, ki so okolju prijaznejši glede na porabo surovin in energije za nove izdelke. Po reciklažnem krogu konzerve in plastenke so tokrat slovenski osnovnošolci razmišljali o reciklažnem krogu steklenice in ustvarjali risbice z idejami, kaj lahko izdelamo iz recikliranega stekla. Na natečaju je sodelovalo več kot 28.000 otrok iz 94 slovenskih šol, ki so na družbo Slopak poslali 3800 risbic z idejami, kaj bi lahko izdelali iz reciklirane

Druženje v objemu narave na čudovitem Jezerskem FOTO SLOPAK

steklenice. Slavila je inovativna ideja steklene strehe, s katero je učenec OŠ Starše oddelku podaljšanega bivanja tretjega in četrtega razreda, kjer je ta risbica nastala, prisluzil

nagradni končni izlet na Jezersko. Učenci so se na Jezersko pripeljali iz okolice Ptuj, kjer jih je ob Planšarskem jezeru že pričakala ekipa družbe Slopak in Feel Greena. Ti so zanje

pripravili bogat program dinamičnih skupinskih iger ob jezeru, ki so bile povezane z grško mitologijo in so krepile skupinski duh. Skozi igro so se otroci učili skupaj priti do cilja, si pomagati ter drug drugega spodbujati, nekateri pa so se prvič preizkusili v hoji s hoduljami in streljanju z lokom. Druženje v čistem objemu narave je ves čas spremljalo navdušenje otrok, ki so se izjemno za-

bavali ob zanimivem programu. K dobremu ozračju je pripomogla tudi čudovita okolica jezera, ki se je ves dan kopala v soncu. Po družabnem programu je ekipa družbe Slopak poskrbela, da so se otroci pred odhodom domov okrepcali.

Več utrinkov z zaključka nagrajnega natečaja in izleta na Jezerskem si lahko ogledate na profilu FB projekta Ločujem odpadke. **K. H.**

PARTNERSTVO ZA OKOLJE

Evropski projekt LIFE 10 INF/SI/136 Ločujmo odpadke vodi družba Slopak, d. o. o., partner je Delo, d. d. Vrednost projekta je 671.558 €. Partnerja Slopak, d. o. o. in Delo, d. d. sofinancirata 51 % (342.495 €). Evropska unija s podporo finančnega mehanizma LIFE+ sofinancira 49 % (329.063 €).

Na vprašanja o ločevanju odpadkov in varovanju okolja bomo z veseljem odgovorili tudi v Nedelu. Pošljite jih na naslov nedelo@delo.si (zadeva: varovanje okolja)

